

ทัศนคติของผู้เสียภาษีที่มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดเก็บ
ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร
Attitude relating the Efficiency and Effective of the Personal Income Tax
in Bangkok

หทัยรัตน์ เหล็กพิมาย¹ ยุทธนาท บุญยะชัย² พรรณเพ็ญ สิทธิพัฒนา³

Hathairat Lhekpimai¹ Yootanat Boonyachai² Panpen Sittipatna³

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาลักษณะประชากรศาสตร์ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครที่มีหน้าที่ต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา 2) เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร 3) เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร 4) เพื่อเปรียบเทียบลักษณะประชากรศาสตร์ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครกับระดับความสำคัญของทัศนคติเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา 5) เพื่อเปรียบเทียบลักษณะประชากรศาสตร์ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครกับระดับความสำคัญของประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา 6) เพื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดากับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามคุณลักษณะด้านประชากรศาสตร์ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือแบบสอบถาม ซึ่งกลุ่มตัวอย่างคือประชาชนผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

¹ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

Email: fivetobetong@hotmail.com

Master degree of Business Administration school, Major of Business Administration, Rajapruk University.

² อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

Doctor of Business Administration school, Major of Business Administration, Rajapruk University

³ อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

Lecturer of Business Administration school, Major of Business Administration, Rajapruk University

ผลการศึกษา พบว่า

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยมีช่วงอายุระหว่าง 30 - 39 ปี กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพลูกจ้างเอกชน มีรายได้เฉลี่ยต่อปี 150,001 – 300,000 บาท และส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยคำนวณและยื่นแบบภาษีเงินได้ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ด้วยตนเอง ระดับทัศนคติเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และระดับประสิทธิภาพและประสิทธิผลเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนที่มีหน้าที่ยื่นแบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามแบบ ภ.ง.ด. 90 และแบบ ภ.ง.ด. 91 ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครในภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับมาก ด้านความสัมพันธ์ระดับทัศนคติเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดามีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพและประสิทธิผลจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทางบวกระดับสูงได้แก่ ด้านความถูกต้อง ($r = 0.74$) ด้านความครบถ้วน ($r = 0.74$) ส่วนด้านความทันต่อเวลาอยู่ในระดับต่ำ ($r = 0.43$) และด้านความน่าเชื่อถืออยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.64$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จากการศึกษาครั้งนี้ควรมีการปรับปรุงระเบียบแนวปฏิบัติและข้อกฎหมายให้มีความชัดเจนสามารถนำมาปฏิบัติงานได้จริง มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ และเพิ่มความหลากหลายของช่องทางการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้ในเขตกรุงเทพมหานครต่อไป

คำสำคัญ : ประสิทธิภาพ, ประสิทธิผล, ทัศนคติ, ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

Abstract

This study aimed to 1) study the demographic characteristics of people who are obliged to file personal income tax 2) compare attitudes about personal income tax 3) compare the efficiency and effectiveness of personal income tax collection of people in Bangkok 4) compare the demographic characteristics of the people with the level of importance of personal income tax attitudes 5) compare the demographic characteristics of the people with the level of importance of the efficiency and effectiveness of personal income tax collection and 6) compare the relationship between personal income tax attitudes and the efficiency and effectiveness of personal income tax collection among people in Bangkok. The instrument used in this study was a questionnaire. The 400 sample that who paid personal income tax in Bangkok. The statistics used were frequency, percentage, mean, standard deviation and calculating Pearson's correlation coefficient.

The results were as follows:

The most of the samples were female, the age range between 30-39 years old. Most of the samples were single, graduated with a bachelor's degree, employed in private sectors, have an average annual income of 150,001 – 300,000 baht, and most of them have experience in calculations and paid the personal income tax by calculating and filing income tax returns via electronic system by themselves. The overall level of attitude towards personal income tax was a high level. As for the efficiency level regarding personal income tax of people who were responsible for filing personal income tax forms in the form of P.N.D. 90 and P.N.D. 91 who lived in Bangkok as a whole founded at a high level. In the relation to the attitude level about personal income tax, there was a high positive correlation with the efficiency and effectiveness of personal income tax consisting aspect of accuracy ($r = 0.74$), completeness ($r = 0.74$), on time aspect was low ($r = 0.43$) and reliability aspect was at a moderate level ($r = 0.64$) in statistically 0.01. For increasing the efficiency of income tax payment, there were regulations, guidelines them to do consistent with the situation and increase the variety of income tax return filing channels.

Keywords: Efficiency, Effective, Attitude, Income Tax

บทนำ

ภายใต้สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงของโลกอันเป็นความซับซ้อนของระบบการเงินมากขึ้น การจัดเก็บรายได้ให้แก่รัฐบาลผ่านกระบวนการบริหารจัดการภาษีอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้รัฐบาลมีรายได้ในการบริหารประเทศ จากยุทธศาสตร์ของกรมสรรพากรที่เป็นองค์กรในการให้บริการประชาชน หรือผู้เสียภาษีต้องเกิดความเป็นธรรมในสังคม ภายใต้การเผชิญความท้าทายอยู่ตลอดเวลา เช่น ความผันผวนทางเศรษฐกิจ เทคโนโลยีที่ก้าวไกล เสถียรภาพทางการเมือง รวมถึงปัจจัยส่งผลอื่น ๆ ที่อาจกระทบต่อการจัดเก็บภาษีรายได้เพื่อใช้ในการบริหารประเทศ จากสถิติกรมสรรพากร (กรมสรรพากร, 2561) มีการจัดเก็บรายได้ประมาณ 1.26 ล้านล้านบาท ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 และเพิ่มประมาณ 2 ล้านล้านบาท ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ซึ่งภาษีที่สำคัญประกอบด้วย ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้ปิโตรเลียม และภาษีธุรกิจเฉพาะ คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 40, 35, 17, 5 และ 3 ของรายได้ทั้งหมดที่จัดเก็บโดยกรมสรรพสามิต ทั้งนี้ภายใต้สภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจใน

ปัจจุบันที่ประเทศไทยเข้าร่วมเขตการค้าเสรีทั้งในรูปแบบทวิภาคีและพหุภาคี จะทำให้การแข่งขันการดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศระหว่างประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน เป็นไปอย่างเข้มข้นและต่อเนื่อง ซึ่งมีการใช้มาตรการปรับลดอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและเงินได้นิติบุคคล เพื่อจูงใจให้บริษัทข้ามชาติมาทำการจัดตั้งสำนักงานภายในประเทศ ดังนั้น จึงเห็นได้ว่า การจัดเก็บรายได้จากภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและภาษีเงินได้นิติบุคคลจะมีความสำคัญเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ

จากข้อมูลข้างต้น จะเห็นได้ว่าภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นภาษีที่มีความสำคัญเพราะเป็นภาษีที่จัดเก็บจากฐานรายได้ ซึ่งมีคุณสมบัติที่ดีสำหรับการเก็บภาษี และถือได้ว่ารายได้สามารถใช้เป็นเครื่องมือวัดความสามารถในการเสียภาษี อีกทั้งภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งของนโยบายการคลังที่สำคัญของรัฐบาล เพื่อใช้ในการกระจายรายได้และทรัพย์สินที่เป็นธรรม ตรงตามวิสัยทัศน์ของกรมสรรพากร (กรมสรรพากร, 2563) ที่มุ่งเน้นมาตรฐานระดับสากล บริการประชาชน และเก็บภาษีทั่วถึง เป็นธรรม และในความรับผิดชอบของสำนักงานสรรพากรในเขตกรุงเทพมหานคร มีกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาอยู่จำนวนมาก ทั้งที่ทำงานประจำหรือประกอบกิจการส่วนตัว ที่สามารถนำเข้าสู่ระบบการเสียภาษีที่ถูกต้องได้

ดังนั้น การศึกษาทัศนคติของผู้เสียภาษีที่มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อให้ทราบถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของระยะเวลาที่ทำการศึกษามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด เพื่อนำข้อมูลสำคัญที่ได้รับการวิจัยไปเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานราชการอื่นที่มีความเกี่ยวข้องข้องกับเรื่องภาษีอากร เกิดเป็นแนวทางหรือนโยบายในการวางแผนบริหารจัดการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้นต่อไป

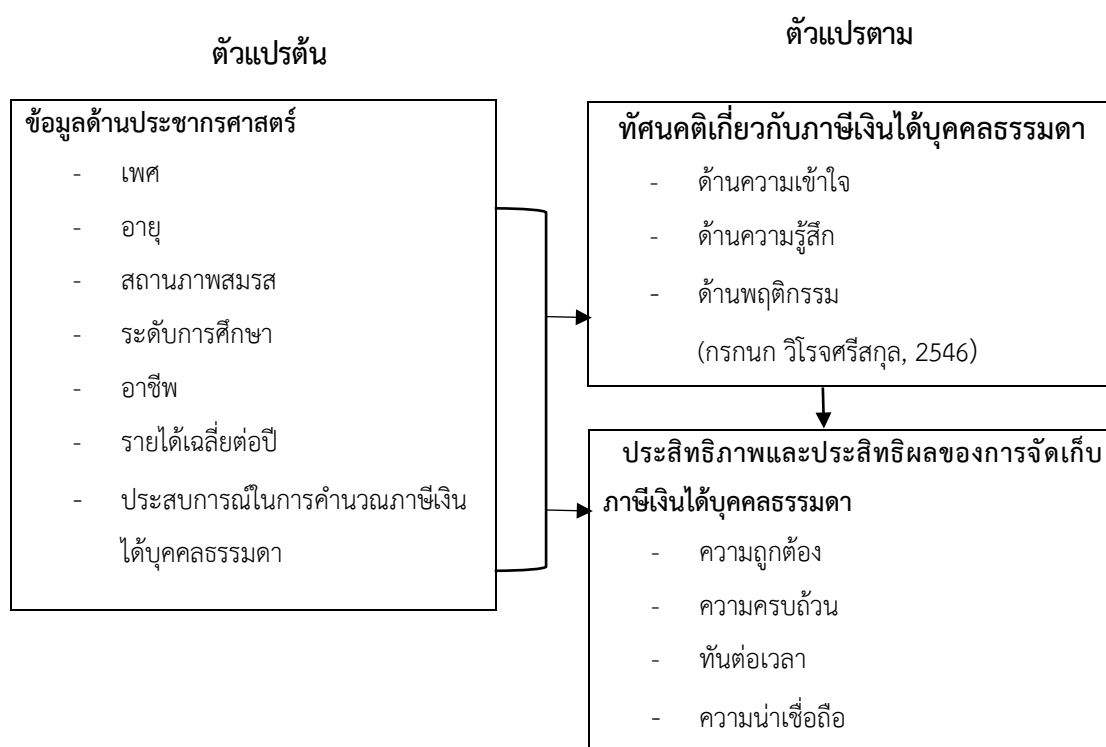
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อเปรียบเทียบลักษณะประชากรศาสตร์ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครกับระดับความสำคัญของทัศนคติเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
4. เพื่อเปรียบเทียบลักษณะประชากรศาสตร์ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครกับระดับความสำคัญของประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
5. เพื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดากับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานการวิจัย

1. ประชาชนที่มีลักษณะประชากรศาสตร์แตกต่างกันมีระดับทัศนคติเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแตกต่างกัน
2. ลักษณะประชากรศาสตร์แตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแตกต่างกัน
3. ทัศนคติเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดามีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ประชาชนที่มีหน้าที่ยื่นแบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามแบบ ภ.ง.ด. 90 และแบบ ภ.ง.ด. 91 ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร 50 เขต จำนวนประมาณ 5,676,648 คน (กองยุทธศาสตร์บริหารจัดการ สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล, 2562)

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างประชากรผู้มีเงินได้ตามแบบ ภ.ง.ด. 90 และแบบ ภ.ง.ด. 91 ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร 50 เขต โดยทำการคัดเลือกจากการเรียงลำดับพื้นที่เขตที่มีประชากรสูงสุด จำนวน 20 เขตแรก

ขนาดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาได้คำนวณตามหลักการคำนวณของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) จำนวน 400 คน ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตารางแสดงกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มสัดส่วนประชากร

เขต	จำนวนประชากร	สัดส่วน	กลุ่มตัวอย่าง
1.เขตสายไหม	204,532	0.0643	26
2.เขตคลองสามวา	198,019	0.0623	25
3.เขตบางแค	193,315	0.0608	24
4.เขตบางเขน	191,323	0.0602	24
5.เขตบางขุนเทียน	183,878	0.0578	23
6.เขตประเวศ	178,290	0.0561	22
7.เขตลาดกระบัง	175,662	0.0552	22
8.เขตหนองจอก	172,990	0.0544	22
9.เขตดอนเมือง	169,259	0.0532	21
10.เขตหนองแขม	156,267	0.0491	20
11.เขตจตุจักร	155,923	0.049	20
12.เขตจอมทอง	151,174	0.0475	19
13.เขตบางกะปิ	146,841	0.0462	18
14.เขตบึงกุ่ม	142,990	0.045	18
15.เขตมีนบุรี	142,311	0.0447	18
16.เขตภาษีเจริญ	125,981	0.0396	16
17.เขตบางซื่อ	125,299	0.0394	16
18.เขตสวนหลวง	123,026	0.0387	15
19.เขตทุ่งครุ	122,296	0.0385	15
20.เขตดินแดง	120,761	0.038	15
รวม	3,180,137		400

ที่มา: กองยุทธศาสตร์บริหารจัดการ สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร (2562)

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม ซึ่งมีความเที่ยงตรงเท่ากับ 1.00 และความเชื่อมั่น 0.94 โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ลักษณะประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ สมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อปี และประสบการณ์ในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มีลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับทัศนคติเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เป็นข้อคำถามแบบประเมินค่า (Rating Scale) 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความเข้าใจ ด้านความรู้สึกลึก ด้านพฤติกรรม

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความถูกต้อง ด้านความครบถ้วน ด้านทันต่อเวลา และด้านความน่าเชื่อถือ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการขอความร่วมมือจากสรรพากรพื้นที่ต่าง ๆ โดยนำแบบสอบถามไปแจกให้กับประชาชนที่ใช้ในการวิจัยทั้ง 20 เขต จำนวน 400 ฉบับ โดยสามารถสรุปขั้นตอนได้ ดังนี้

1. จัดเตรียมแบบสอบถามสำหรับเก็บข้อมูลในช่วงเดือนตุลาคม-พฤศจิกายน 2563
2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นประชาชนในทีกลุ่มเป้าหมาย 20 เขต
3. จัดเก็บรวบรวมข้อมูลนำแบบสอบถามไปให้ผู้ตอบแบบสอบถามและติดตามเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง เพื่อให้ได้รับกลับคืนมาครบตามจำนวน เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนครบถ้วน ทำการตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทันที เพื่อตรวจทานความเรียบร้อยของแบบสอบถามให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยาย ลักษณะของตัวแปร ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ สำหรับวิเคราะห์และอธิบายข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : SD)
2. การวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงอนุมาน เป็นสถิติที่ใช้ทดสอบสมมุติฐานการวิจัย เพื่อแสดงถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน ได้แก่ t-test , One-way ANOVA (F -test) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างกัน ผู้วิจัยทำการทดสอบหาความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของ Fisher LSD เพื่อหาว่าคู่ใดมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไป

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 257 คน คิดเป็นร้อยละ 64.30 และเป็นเพศชาย จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 33.70 โดยมีช่วงอายุระหว่าง 30 - 39 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.50 มีสถานภาพโสดมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 64.50 สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 59.30 ประกอบอาชีพลูกจ้างเอกชนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.00 รายได้เฉลี่ยต่อปี 150,001 – 300,000 บาทต่อปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.00 และส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยคำนวณและยื่นแบบภาษีเงินได้ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ด้วยตนเองมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 67.80 ตามลำดับ

ผลการเปรียบเทียบทัศนคติเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า

ระดับทัศนคติเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนที่มีหน้าที่ยื่นแบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามแบบ ภ.ง.ด. 90 และแบบ ภ.ง.ด. 91 ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, $SD = 0.61$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านพฤติกรรมมีระดับทัศนคติมากที่สุด ($\bar{X} = 4.17$, $SD = 0.75$) รองลงมา ได้แก่ ด้านความเข้าใจ ($\bar{X} = 4.01$, $SD = 0.67$) และด้านความรู้สึก ($\bar{X} = 3.82$, $SD = 0.80$) ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ระดับทัศนคติเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนที่มีหน้าที่ยื่นแบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามแบบ ภ.ง.ด. 90 และแบบ ภ.ง.ด. 91 ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร

ภาพรวม	$\bar{X}$	SD	แปลผล	อันดับ
1. ด้านความเข้าใจ	4.01	0.67	มาก	2
2. ด้านความรู้สึก	3.82	0.80	มาก	3
3. ด้านพฤติกรรม	4.17	0.75	มาก	1
รวม	4.00	0.61	มาก	

ผลการเปรียบเทียบประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า

ระดับประสิทธิภาพและประสิทธิผลเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนที่มีหน้าที่ยื่นแบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามแบบ ภ.ง.ด. 90 และแบบ ภ.ง.ด. 91 ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.98$, $SD = 0.73$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความครบถ้วนมีระดับประสิทธิภาพมากที่สุด ($\bar{x} = 4.21$, $SD = 0.77$) รองลงมา ได้แก่ ด้านความถูกต้อง ($\bar{x} = 4.16$, $SD = 0.83$) ด้านความน่าเชื่อถือ ($\bar{x} = 3.94$, $SD = 0.88$) และด้านทันต่อเวลา ($\bar{x} = 3.61$, $SD = 1.00$) ตามลำดับ แสดงไว้ในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามระดับประสิทธิภาพและประสิทธิผลเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนที่มีหน้าที่ยื่นแบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามแบบ ภ.ง.ด. 90 และแบบ ภ.ง.ด. 91 ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร

ภาพรวม	$\bar{x}$	SD	แปลผล	อันดับ
1. ด้านความถูกต้อง	4.16	0.83	มาก	2
2. ด้านความครบถ้วน	4.21	0.77	มาก	1
3. ด้านทันต่อเวลา	3.61	1.00	มาก	4
4. ด้านความน่าเชื่อถือ	3.94	0.88	มาก	3
รวม	3.98	0.73	มาก	

ผลการเปรียบเทียบลักษณะประชากรศาสตร์ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครกับระดับความสำคัญของทัศนคติเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา พบว่า

ด้านเพศ และอายุ พบว่า ที่ยื่นแบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามแบบ ภ.ง.ด. 90 และแบบ ภ.ง.ด. 91 ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร มีระดับทัศนคติในภาพรวมเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในขณะที่สถานภาพ ระดับการศึกษา และอาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อปี และประสบการณ์ในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มีระดับทัศนคติในภาพรวมเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการเปรียบเทียบลักษณะประชากรศาสตร์ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครกับระดับความสำคัญของประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา พบว่า

เพศ อายุ สถานภาพสมรส มีระดับประสิทธิภาพและประสิทธิผลเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ขณะที่ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อปี และประสบการณ์ในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ที่แตกต่างกันซึ่งมีหน้าที่ยื่น

แบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามแบบ ภ.ง.ด. 90 และแบบ ภ.ง.ด. 91 ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร มีระดับประสิทธิภาพและประสิทธิผลในด้านความถูกต้องเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา กับ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขต กรุงเทพมหานคร พบว่า

ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติ และประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ระดับทัศนคติเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง ($r = 0.65^{**}$) กับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขต กรุงเทพมหานครในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ระดับทัศนคติเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในด้านความเข้าใจ ($r = 0.53^{**}$) ด้านความรู้สึก ($r = 0.63^{**}$) และด้านพฤติกรรม ($r = 0.69^{**}$) มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง กับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขต กรุงเทพมหานครในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติและประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร

ทัศนคติเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	ประสิทธิภาพเกี่ยวกับภาษีเงินได้		
	r	Sig	ระดับความสัมพันธ์
- ด้านความเข้าใจ	0.53**	0.00	ปานกลาง
- ด้านความรู้สึก	0.63**	0.00	ปานกลาง
- ด้านพฤติกรรม	0.69**	0.00	ปานกลาง
รวม	0.65**	0.00	ปานกลาง

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาทัศนคติของผู้เสียภาษีที่มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

จากการศึกษา พบว่า ระดับทัศนคติในด้านพฤติกรรมเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนที่มีหน้าที่ยื่นแบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามแบบ ภ.ง.ด. 90 และแบบ ภ.ง.ด. 91 ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของณัฐกานต์ นาเคิภ และ ฉันทิชา บัวศรี (2563) พบว่า ทัศนคติเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาอยู่ในระดับดี และลักษณะประชากรศาสตร์ด้านเพศ ประสบการณ์การเสียภาษี สถานภาพ รายได้ สุทธิต่อปี และอาชีพแตกต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ขณะที่ชยมงคล ชุ่มเจริญ (2559) พบว่า ทัศนคติของประชาชนต่อการจัดเก็บบำรุงท้องที่ของเทศบาลตำบลเสริมชัย อำเภอเสริมงาม จังหวัดลำปาง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และพบว่าอายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่างกัน มีทัศนคติในการเสียภาษีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งนันทพร ภัสสร (2562) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเสียภาษีเงินได้มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา สอดคล้องกับกุสุมา ดำรงชัย และกุหลาบ บุริสาร (2561) ที่ศึกษาได้ศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชน ในตำบลทุ่งทอง อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม พบว่าความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาอยู่ในระดับปานกลาง แตกต่างกับการศึกษาของวิภาดา สุขสวัสดิ์ (2558) ที่ทำการศึกษารื่อง การศึกษาความรู้ ความเข้าใจของผู้เสียภาษีอากรที่มีผลต่อทัศนคติการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 13 (เขตคลองเตย) พบว่า ด้านพฤติกรรมของการเสียภาษีเงินได้อยู่ในระดับปานกลาง

ในด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ระดับประสิทธิภาพและประสิทธิผลเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนที่มีหน้าที่ยื่นแบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามแบบ ภ.ง.ด. 90 และแบบ ภ.ง.ด. 91 ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครอยู่ในระดับมาก ขณะที่การศึกษาของนันทพร ภัสสร (2562) พบว่าสถานที่และช่องทางการชำระภาษีสะดวกต่อผู้เสียภาษีและข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ มีความสัมพันธ์ต่อความรู้ความเข้าใจด้านภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเสียภาษีเงินได้มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ขณะที่วาสนา เมธาวรากุล (2559) ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล กรณีสึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีบำรุง

ท้องถิ่น ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร และปัจจัยด้านเอกสารการยื่นแบบภาษีบำรุงท้องถิ่นส่งผลต่อการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่น

ด้านความสัมพันธ์ของทัศนคติต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ระดับทัศนคติเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ระดับทัศนคติเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในด้านความเข้าใจ ด้านความรู้สึก และด้านพฤติกรรม มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับการศึกษาของณัฐกานต์ นาเคิภ และ ฉันทิชา บัวศรี (2563) ความรู้ ความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในตำบลหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พบว่า ความรู้ ความเข้าใจมีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

เพื่อให้ระดับประสิทธิภาพและประสิทธิผลเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนที่มี หน้าที่ยื่นแบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามแบบ ภ.ง.ด. 90 และแบบ ภ.ง.ด. 91 สามารถนำไปใช้ในการวางแผนดำเนินการบริหารงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้ ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1.1 ด้านความถูกต้อง ควรมีการปรับปรุงระเบียบแนวปฏิบัติ และข้อกฎหมาย ให้มีความชัดเจนสามารถนำมาปฏิบัติงานได้จริง มีความยืดหยุ่นสอดคล้องกับสถานการณ์

1.2 ด้านความครบถ้วน ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนให้มีความเข้าใจในเรื่อง ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่ถูกต้อง และควรมีมาตรการตรวจสอบให้ผู้มีเงินได้ที่อยู่นอกระบบภาษีเข้าสู่ระบบภาษี

1.3 ด้านทันต่อเวลา ควรมีการจัดเก็บภาษีนอกเวลาทำการ และเพิ่มช่องทางการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้หลากหลายช่องทาง

1.4 ด้านความน่าเชื่อถือ ควรเสริมสร้างแรงจูงใจให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้มีความมั่นใจ และเชื่อมั่นในงานที่ปฏิบัติ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคของการจ่ายภาษีเงินได้ระหว่างเขตการปกครอง เพื่อให้ทราบถึงข้อดีและแนวทางพัฒนาในการจัดเก็บภาษีเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ควรทำการศึกษาแยกตามลักษณะการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เพื่อให้ทราบถึงประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามลักษณะการจัดเก็บได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กุสุมา ดำรงชัย และ กุหลาบ บุริสาร.(2561).ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชน ในตำบลกู่ทอง อำเภอเขียงยืน จังหวัดมหาสารคาม.วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย. ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2561.หน้า 124-132
- กรมสรรพากร. (2561). **คู่มือภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา**. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร.สืบค้นจาก https://www.rd.go.th/fileadmin/download/insight_pasi/personalincome_61.pdf สืบค้นเมื่อ 12 กันยายน 2563.
- กรมสรรพากร. (2563). **วิสัยทัศน์ พันธกิจและกลยุทธ์**. สืบค้นจาก <https://www.rd.go.th/19954.html>. สืบค้นเมื่อ 26 พฤษภาคม 2564
- กองยุทธศาสตร์บริหารจัดการ สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร (2561). **สถิติด้านสังคม**. กรุงเทพมหานคร. สืบค้นจาก shorturl.at/tLNO5. สืบค้นเมื่อ 14 กันยายน 2563
- ณัฐกานต์ นาคีเภท และ ฉันทิชา บัวศรี (2563). ความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในตำบลหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. **วารสารเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ**. มหาวิทยาลัยทักษิณ ปีที่ 12 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2563. หน้า 97-111
- ชมมงคล ชุ่มเจริญ.(2559).ทัศนคติของประชาชนต่อการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่:ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลเสริมชัย อำเภอเสริมงาม จังหวัดลำปาง.ปริญญาโทบริหารบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเนชั่น
- นันทพร ภัสสร. (2562). **ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาอันมีผลต่อการจัดเก็บภาษีของประชาชนในอำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก**. วิทยานิพนธ์บัณฑิตศึกษา. มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- วิภาดา สุขสวัสดิ์. (2558). **การศึกษาความรู้ ความเข้าใจ ของผู้เสียภาษีอากรที่มีผลต่อทัศนคติการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 13**. (บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยสยาม.

วาสนา เมธาวรากุล.(2559). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นของเจ้าหน้าที่
องค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอนอง
แคะ จังหวัดสระบุรี.การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต.มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

Yamane, Taro. (1973). **Statistics: An Introductory Analysis**. 3rd ed. New York: Harper
and Row Publications